

Forslag til Inatsisartutbeslutning om godkendelse af Landskassens regnskab for 2020.

(Naalakkersuisoq for Finanser og Indenrigsanliggender)

(2. behandling)

Timelange møder fordelt over mange mødedage i revisionsudvalget har resulteret i, at vi nu står og kan fremlægge en betænkning vedrørende Landskassens regnskab for 2020. Man kan roligt sige, at revision af regnskabet er et fingeraftryk på, hvad der er sket i løbet af året 2020 i Grønland. Og det er ikke i småtingsafdelingen. Hvem husker ikke nedlukninger af dele af landet og også hele landet, isolering af vores borgere, hjælpepakker til erhvervslivet og ikke mindst krisehåndteringen i forhold til COVID19-situationen. For det er den pandemi, som har ført til rigtig mange ændringer af gængse arbejdsvaner og ført til mange bemærkninger i regnskabet - også i form af tillægsbevillinger i finansloven.

Fra Demokraatit ser vi overordnet med tilfredshed på, at selvstyrets regnskabsvæsen er blevet forbedret og at Inatsisartuts udpegede revisor (Landskasserevisor) anser landskassens regnskab for 2020 som retvisende. Jeg vil dog gerne komme med nogle kommentarer til nogle overordnede temaer, som også er nævnt i betænkningen.

Den aktuelle tilsynssag på boligområdet, hvor Kommuneqarfik Sermersooq nu får det "røde kort" fra tilsynsrådet, betragter vi fra Demokraatit som en meget alvorlig sag. Borgerne er ladet tilbage i stikken uden mulighed for de samme muligheder i forhold til klagemuligheder og manglende inddragelse i eksempelvis prisforhøjelser og er ikke mindst blevet fritaget for enhver rettighed som lejer på lige vilkår med andre lejere af offentligt ejede boliger. Vi vil derfor kraftigt understrege, at vi forventer, at der fra politisk hold bliver taget ansvar på sådan en alvorlig sag, som ulykkeligvis har kørt i flere år. Vi kan ikke være andet bekendt over for vores borgere.

Projektering af den nye Psykiatribygning er ligeledes en sag, som har kostet Landskassen flere penge end hvad der reelt var budgettet med. Det er meget, meget uheldigt, at der ikke har været den fornødne projektstyring, som desværre har haft nogle konsekvenser for landskassen. Nok har det ikke afledt større og direkte konsekvenser for borgerne, men jeg mener at det alligevel har på et indirekte vis, idet en omrokering af midler på flere millioner, kunne være brugt til hjælp til områder, hvor der er enormt behov for merbevilling, eksempelvis på kræftområdet og i børnepsykiatrien.

Politisk er der angiveligt taget hånd om den del, hvor der forsikres at lignende fejl ikke begås i fremtiden. Dette blandt andet ved at flytte projektstyringen fra Departementet for Sundhed til Departement for Boliger og infrastruktur for at sikre en mere ensartet og billigere styring af, hvordan projekterne styres fra offentligt hold. Dernæst skal Naalakkersuisut også være opmærksom på de til enhver tid gældende udfordringer, der er på sundhedsområdet, som set ud fra et rekrutterings- og fastholdelsesperspektiv har

så store udfordringer, som borgerne reelt set oplever en alvorlig konsekvens af. Denne sag er derfor et meget tydeligt eksempel derpå.

Jeg bemærker, at udgifterne til patienterstatningssagerne for hele år 2020 har været lig med nul. Med andre ord har hele behandlingen af klagerne stået stille. Det er ikke godt nok. Vi ved dog også, at årsagen dertil skyldes pandemien, og den nationale sundhedskrise, som bevirker at alle ressourcerne i Departementet, og dertil landslægeembedet er blevet brugt til at sikre befolkningens sundhed og efterleve den vedtagne epidemilov. Det er og vil være på sin plads, at vi fra politisk hold henleder vores opmærksomhed over for de borgere, som endnu mangler at få behandlet deres klager, og vi må derfor udvise vores villighed til gensidig forståelse på denne vanskelige udfordring det er at prioritere ressourcerne.

Fra Demokraatit blev vi glade for, at Naalakkersuisut til denne efterårssamling fremlagde den, dengang allerede finansierede klagesagstjeneste, som egentlig skulle gælde allerede for i år. Vi havde derfor set frem til, at det ekstra bevilgede endeligt kunne få ben at gå på, men finder desværre ud af, at behandlingen af dette punkt udsættes til forårssamlingen i 2022. Det er ærgerligt for befolkningen, at de endnu en gang skal vente på at få en afgørelse på deres klagesager, og vi kan derfor fremadrettet henlede til, at Revisionsudvalget følger med i om de rammesatte midler anvendes til formålet.

Desværre har vi også været vidne til alvorlige sager hos nogle af Selvstyrets Nettostyrede virksomheder, herunder Nukissiorfiit, som desværre også er aktuell i samfundsdebatten i lighed som KNI A/S. I forhold til KNI A/S vil jeg gerne benytte lejligheden til at takke whistleblowernes vedholdenhed i et af vor tids største virksomhedsskandaler, og ikke mindst for den tidligere bestyrelse, som har været sit ansvar bevidst og gjort sin pligt ved at kulegrave en sag om regnskabs- og lagermanipulation, som har kørt i alt for mange år. Det er ikke nogen nem sag for nogen som helst parter, og vi kan kun sætte os ind i hvilken utryghed og uvished alle parterne må have gennemgået i den senere tid.

Jeg ser med tilfredshed på, at Naalakkersuisut er enige i denne uacceptable sag, da det i værste fald kan medføre alvorlige konsekvenser for os alle sammen, som forbrugere og borgere i landet. Ligeledes er det, trods alt positivt, at Naalakkersuisut agter at iværksætte tiltag, både i sagerne som i KNI og hos Nukissiorfiit, i bestræbelserne på at undgå lignende sager i fremtiden. Jeg vil dog også knytte min bekymring til Naalakkersuisuts planer om at effektuere flere revisorer på KNI, og at man agter at overtage en del af styringen centralt. Jeg mener at man skal passe på med denne enorme kontrolinstans ved ikke at udvise tillid til de respektive udpegede bestyrelsesmedlemmer og ledelser der, som bekendt, er udskiftet efter at sagen er blevet kendt af offentligheden. Jeg mener at vi som politikere, og i særdeleshed som Naalakkersuisut, skal udvise tillid og tryghed i, at vores selskaber også i fremtiden kan lære af sådanne sager. Men jeg anerkender, at tillidsopbygning kan tage tid.

Stenbidersagen er ligeledes en sag, som har fyldt en del i det forgangne år. Jeg ser med tilfredshed på, at kammeradvokatens konklusion siger, at den daværende formand for Naalakkersuisut ikke har været inhabil i forbindelse med forøgelsen af stenbiderkvoten, som ca. 900 andre fiskere har nydt godt af. Jeg synes alligevel, at situationen har rejst et interessant og alligevel ret så logisk punkt. Nemlig, hvordan en simpel

intern arbejdsdag kan være med til at sikre åbenhed og tydelighed om habilitetsspørgsmål forud for, eksempelvis i starten af et møde. Jeg kan ikke lade være med at tænke på hvor mange penge og ressourcer alle borgerne har måttet betale for denne sag grundet en politisk uenighed og et ønske fra den daværende opposition om at fælde den daværende formand for Naalakkersuisut.

Jeg håber ikke, at den form for personforfølgende politisk tilgang er en praksis vi fremadrettet skal forsvare, og at alle, hvad enten vi er i inatsisartuts respektive udvalg eller er medlem af Naalakkersuisut, er med til at tage medansvar for at føre en fuld åben og gennemsigtig politisk førelse. Det mener jeg er vejen frem for at skabe tillid og tryghed for alle, ikke kun hos os som politikere, men også for borgerne.

Med disse ord med ønske om at kommentere på enkelte temaer, vil jeg takke udvalget for et konstruktivt samarbejde og vil glæde mig til det fortsatte samarbejde i den kommende tid.

Demokraatit indstiller hermed Landskassens Regnskab for 2020 til godkendelse.